

K A R E L P E R G L E R

ZA
NOVÉHO
REŽIMU

NÁKLADEM VLASTNÍM

O T I S K D O V O L E N

O T I S K D O V O L E N

KAREL PERGLER:

ZA NOVÉHO
REŽIMU

PSÁNO PO OBDRŽENÍ
KABELOGRAMU, ALE
PŘED DORUČENÍM
TEXTU MINISTROVY
ODPOVĚDI

N Á K L A D E M V L A S T N Í M

EDUARD BENEŠ byl konečně donucen promluvit o mé věci. Učinil to svým způsobem: zneužil parlamentární tribuny, kde já se bránit nemohu, tedy způsobem zbabělým a nečestným a v každém práv. státě nemožným. Nezbyvá nic jiného, než vyličit celou záležitost tiskem a ponechat úsudek veřejnosti. Tato veřejnost je dnes druhem poroty. Obžalovaným je Eduard Beneš z vysílání nebo při nejmenším podporování provokatérů na tokijské legaci, lidí, o nichž věděl, že jsou zločinci.

Jako před každou porotou vzniká i zde otázka pravdomluvnosti. Vedu tedy v první řadě ihned důkaz, že Eduard Beneš je člověk, jemuž nelze věřit, ani když mluví s parlamentární tribuny a na doklad uvedu fakta, která mne se netýkají.

1.) Beneš klamal národ, když líčil záležitost těšínskou tak, jako kdyby nám arbitráž byla nadiktována. Mám před sebou anglický výtisk mírového memoiru číslo čtvrté (4). věnovaný těšínské otázce a tištěný, než se mírová konference sešla, a v memoiru tom, na stránce třinácté (13) shledáváme v anglickém znění následující větu:

"Předkládají (Čechoslováci) tento problém spojencům a Spojeným Státům **a je-li nutno, jejich tribunálu arbitrážnímu.**"

2.) V zahraničním výboru národního shromáždění Beneš kdy si řekl, že jedná se o smlouvě s Čínou. Na tento výrok byl upozorněn čínský vice-ministr zahraničních záležitostí a prostě ho popřel a zjednal si také na pařížské čínské legaci jistotu, že tam se nejedná.

3.) Pražský "Čech" ze dne 23. srpna 1922 napsal:

— Pan ministr zahraničních věcí dr. Beneš žádal nás prostřednictvím svého tajemníka o vysvětlení slov našeho článku, ve kterém bylo uvedeno, že byl usvědčen z nepravdy. Milerádi vyhovujeme. Věc týká se zadání petrolejových zřídél na Slovensku. Ministerský předseda dr. Beneš tvrdil před výborem k tomu cíli zvoleným, že smlouvu ohledně zadání oněch zřídél nepodepsal. Na to byl v senátě na návrh posl. Lisého zvolen vyšetřující výbor, a v jeho schůzi citoval řed. Hucl ze zahraničních listů zprávu, že smlouva fakticky je podepsána. Teprve potom přiznal ministerský předseda dr. Beneš, že smlouva

skutečně je podepsána. Byli jsme o věci informováni členy dotyčného výboru, a na základě těch informací jsme zprávu, o níž běží, napsali. — Ostatně k potvrzení našeho tvrzení stačila by i jiná okolnost. V jedné schůzi českých členů zahraničního výboru zmínil se poslanec V. Myslivec o záležitosti obsazení místa vyslance naší republiky u Vatikánu. Mpř. dr. Beneš jej přerušil slovy: "O té záležitosti jsem dnes s pány kolegy jednal, ta je vyřízena." — Posl. Myslivec telefonickým dotazem u jednoho z lidových ministrů ještě též den — a to před četnými svědky — zjistil, že tvrzení pana ministerského předsedy neodpovídá pravdě, čili že mpř. dr. Beneš s ostatními ministry o obsazení legace u Vatikánu vůbec nemluvil. To snad na vysvětlení stačí. Bude-li třeba, podáme bližší vysvětlení i na jiném místě.

T. G. Masarykovi jistě musilo být smutno, když viděl jak jeho zahraniční ministr je usvědčován z nepravdy katolickým listem.

Potud o pravdomluvnosti Eduarda Beneše jako svědka a přijatelnosti jakéhokoliv jeho svědectví.

Ostatně Beneš jako svědek se sám diskvalifikoval doznáním činu trestného, jak je vidět i z krátkého radiogramu "Svornosti". Podle jeho tvrzení měl jsem ve Washingtonu obdržet jistou sumu peněz po písemném po-

tvrzení resignace. Já, jak ukáži, nezavázal jsem se resignovat, ale i kdyby tomu tak bylo, nesmí se zapomínat, že je povědomým právním principem, že i resignace může být odvolána ještě po podání, ale před jejím přijetím.

Daleko důležitější však je, co o těch penězích Beneš praví. Na tyto peníze jsem buď měl legální nárok, nebo jsem ho neměl. Jestli jsem na ně legálního nároku neměl, za co měly být vyplaceny? Jako úplatek? A v každém případě by se pak jednalo o zneužití státních peněz Benešem a jich neoprávněné vyplacení. Anebo jsem na ně nárok měl a jednalo se o to, aby mi byly vyplaceny jenom proti resignaci. Ale to je upírání legálně mi patřícího majetku, to je nezákonný nátlak, to je zneužití úřední moci, to jest, čemu v Americe trestní zákoník říká "blackmail", což, volně přeloženo, česky znamená vyděračství, jakéhokoliv jednání, vynucované nezákonnými hrozbami. Pan Eduard Beneš má na vybranou!

Prozatím ponechávám slovo některým dokumentům, jež veřejnost musí mít co nejdříve. Proč jsem loni v létě jel do Ameriky? O této věci mluví oficiální dekret, datovaný v Praze dne 3. května 1922, nesoucí číslo 68.363 — V-3 — 1922 a znějící takto:

"Panu

Karlů Penglerovi,
splnomocněnému ministru a mimořádnému vyslanci v Praze.

Ministerstvo zahraničních věcí přiděluje Vás službou do ústředí s účinností ode dne 11. února 1922 a současně uděluje Vám dovolenou až do konečné úpravy Vašeho služebního poměru.

Služební Vaše požitky pro Tokyo vyměřené Vám výnosem ministerstva zahraničních věcí č. j. 29.090—20 ze dne 20. listopadu 1920 zastavují se dnem 10. února 1922. Od 11. února 1922 máleží Vám požitky čtvrté hodnostní třídy státních úředníků se všemi zákonitými přídávky dle páté třídy rodné a současně od tohoto dne až do Vašeho odjezdu z Prahy s dietami z titulu vedení dvojí domácnosti. Diety tyto obnášejí dle platných předpisů pro prvých 14 dnů Kč 55, pro zbyvající dobu polovinu této sumy.

Veškeré tyto Vaše požitky budou Vám, pane vyslanče, po celkovém vyúčtování všech záloh na plat a cestu, jež dosud v Tokyu a ve Washingtonu Vám byly poskytnuty, vyplaceny pokladnou vyslanectví republiky československé ve Washingtoně na základě vystaveného celkového poukazu po Vašem služebním ohlášení tamnímu vyslanci republiky československé.

Ministerstvo zahraničních věcí konečně svoluje, abyste za účelem vyřízení svých osobních a rodinných záležitostí odebral se do Ameriky a povoluje Vám na tuto cestu súčtovatelnou zálohu \$1.500 (patnáct set dolla-

rů), kterou Vám (vyplatí současně proti potvrzení pokladna ministerstva zahraničních věcí v Praze.

Za ministra:

Bačkovský."

Takové bylo tedy poslední úřední slovo! Proč takový dekret, o který jsem nota bene nežádal, jestli jsem se zavázal resignovat? Listina mluví o konečné úpravě služebního poměru. Ale resignace není úpravou služebního poměru, ta jest jeho přerušením. Tak by se nemluvalo, kdybych se byl zavázal k resignaci. A proč to svolení, jeti do Ameriky, urovnat osobní a rodinné záležitosti, jestli jsem měl odtud resignovat? Odpověď je jasná. Závazku resignovat nebylo, ač i kdyby ho bylo, ještě bych měl právo svůj úmysl změnit, jak americké soudy nescetněkrát rozhodly.

Dekretem vlastního ministerstva je Beneš tedy usvědčen z další nepravdy.

Dekret má ještě jiný význam, legální i morální.

Do Ameriky mi Beneš své doby kabeľoval, že jsem v dispozici až do rozhodnutí disciplinární komise. K této se věc nikdy nedostala, ale dekret je přece jenom rozhodnutí, neboť mne přiděluje k centrále, disponibilita tím přestala. Ale to znamená, legálně i morálně, že nedalo se mi nic vytýkat, v žádném ohledu, a k takovému úsudku musí dospět nejen právník,

ale i každý laik. Za jiných okolností by takový dekret nemohl být vydán.

Na čem zakládá Beneš své tvrzení o závazku resignovat? Na dokumentu, který předcházel dekretu, takže, nehledě na jiné okolnosti, dekret je zase s toho hlediska dokladem, že jsem se nezavázal resignovat, jinak by nebyl dán.

Tokijský plat byl mi dán do 11. února. Z Tokia jsem de facto odejel v květnu 1921, takže ministerstvo přiznává, že nebyl jsem nikdy řádně odvolán. Měl jsem nárok na plat na delší ještě dobu jako tokijský vyslanec, ale šlo mi jen o hrazení výloh mého pobytu úředního v Praze a mé rodiny v Americe. Přistoupil jsem tedy na kompromis a spokojil se platem tokijským do února, a od té doby mi byl vyměřen plat pražský.

Ministerstvo potřebovalo písemný doklad, že jsem spokojen s finančním řešením své věci. V Praze mi však všechno nechtělo vyplatit, protože se bálo, aby ministerstvo financí nepřišlo na fakt, že jsem nebyl dlouho z Tokia odvolán a že pro Tokio byli vlastně dva vyslanci, alespoň co se týče platu. Z toho důvodu náležalo, abych přijal výplatu v Americe, na vyslanectví, neboť jsem chtěl peníze v Praze. Nechtěl jsem dělat obtíže a přistoupil na toto finanční řešení. Ministerstvem bylo nastylisováno prohlášení o této věci a v tomto

prohlášení je zmínka o rozhodnutí o resignaci. Prohlášení nese číslo 59.484 V|3 — 1922 a zní takto:

"Na základě ústního vysvětlení mně dnešního dne daného podepsaným referentem ministerstva zahraničních věcí, souhlasím s navrhovaným mi řešením finančním a služebním a své rozhodnutí o resignaci podám ministerstvu ihned po svém ohlášení se ve Washingtonu a sice přímo do rukou vyslanci republiky československé tamtéž k dalšímu doručení do Prahy.

"Žádám však, aby cestovní záloha do Ameriky zvýšena byla na \$1500 a zbytek sumy v řešení uvedené vyplacen byl ihned ve Washingtonu po odvezdání shora řečeného mého rozhodnutí.

Zálohu cestovní v řešení vyčtenou pro sebe a svoji rodinu do svého trvalého bydliště pak ihned vyúčtuji."

Prohlášení je datováno dne 29. dubna 1922, tedy několik dní před dekretem, o němž je výše řeč. Souhlasil jsem s finančním řešením, souhlasil jsem se služebním řešením, kterým bylo přidělení k centrále a udělení dovolené, abych mohl uspořádat své záležitosti v Americe. Neměl jsem námitek proti poznámce o rozhodnutí o resignaci, neboť takové rozhodnutí může být kladné nebo záporné.

Jestli jsem se zavázal resignovat, proč tak nebyl projev ministerstvem stylisován? Přece by bylo zcela lehké říci, že podám resignaci, ne rozhodnutí o resignaci. Nebylo to tak řečeno, protože jsem se k něčemu takovému nezavázal.

Pánové si prohlášení stylisovali sami. Beneš má zase na vybranou: Bud' stylisovati chybně a pak se ukazuje naprostá neschopnost i k jiným, daleko důležitějším státním věcem, anebo v parlamentě o věci nemluvil pravdu. Já vím, že pravdu nemluvil. Ale Beneš ať si vybere z těchto věcí, co chce.

A ostatně zase: Proč ten dekret o několik dní později?

Na této stránce je otištěno vyúčtování. Ani tam není jediného slova závazku resignovat a jinak kopie to potvrzuje vše, co říkám. **Toto vyúčtování bylo vyhotoveno až 27. května, téměř měsíc po prohlášení.** Kdybych se byl zavázal resignovat, jinak by vypadalo a bylo by to i tam řečeno.

Dnes, aby věc nemohla být projednána v Praze, ministerstvo mi odpírá dodatečné peníze na cestu rodiny do Čech. Z toho důvodu jsem dosud do Čech nejel. Jakmile potřebné fondy obdržím, jedu do Čech s rodinou, jak jsem i původně zamýšlel a věc půjde před soud, ač-li ovšem Beneš si před něj bude troufat, když si netroufal před disciplinární komisí vlastních úředníků. Ministerstvo je

ovšem povinno náhradou výloh zbytečného pobytu mého, i mé rodiny, v Americe. Páně Benešovy kousky stojí republiku věru hodně peněz.

Rozhodnutí o resignaci.

O té jsem se rozhodl přirozeně záporně a oznámil jsem to ministerstvu dopisem datovaným dne 1. června, změřícím takto:

"Praha, dne 1. června 1922. Ministerstvu Zahranických věcí Republiky československé. Praha.

Rozhodnutí o mé resignaci a jeho zdůvodnění.

Vzhledem k tomu, že různými manipulacemi byla mi úžasně stížena československá diplomatická služba a poměradž v této službě úředníky zahraničního ministerstva po stránce morální byl na mne podniknut přímo vražedný atentát, zanášel jsem se úmyslem resignovati a při urovnání mých finančních nároků slíbil jsem ministerstvu, že z Washingtonu oznámím po této stránce své rozhodnutí o resignaci. Viz prohlášení ze dne 29. dubna 1922.

Osobní důvody by mne vedly ovšem k resignaci. Bylo by to pro mne nejpohodlnější. Přemýšlel jsem však o věci velmi vážně a dospěl jsem k nezvratnému přesvědčení, že moje resignace by musela býti doprovázena uveřejněním všech důvodů k ní vedoucích a dokumentů a

faktů je podpírajících, neboť takovým uveřejněním byl bych povinnován svému dobrému jménu a nucen nejen svým poměrem k veřejnosti české, ale i vůči československé Americe a americké veřejnosti vůbec. Jsem ochoten státu přinést všechny oběti — také jsem je přinesl — ne však na své cti, a situace je taková, že v případě své resignace by tato nejen musela být publikována v trvalé formě, ale je dokonce praviděpodobno, kdyby věci se zmocnily anglické a americké časopisy, že těmto bych musel dát přesné informace, aby se předešlo možnému překrucování. Rozhodně bych pak musel informovat řadu svých politických a diplomatických přátel, jakož i všechny politické činitele v národě.

Stačí připomenouti, že při disciplinárním řízení s Reichmannem vyšlo na jevo, že dokonce byly falsifikovány i nějaké mé domnělé dopisy p. vyslanci Tusaroví, pokud byl ministerským předsedou, že Reichmann podle svého doznání při svém návratu do Prahy konféroval důvěrně s panem ministrem Benešem a i před tímto těmito falsifikáty paradoval, a že p. Tusar na základě těchto falsifikátů informoval samotného p. presidenta. Už to je situace nemožná a má-li dojít k jejímu uveřejnění, zodpovědnost je taková, že nechci, aby na mně spočívala iniciativa.

Spojili se tato fakta s dalším faktem, že Reichmannova zločinnost před válkou byla rozhodujícími činitelům známa a že přece mi byl na legaci poslán, že tam působil jako provokatér a spolutvůrce zločince Nováka a že na zvláštní příkaz p. ministra mu byl zvýšen plat, zatím co ostatním úředníkům byl snížen, je situace ještě vážnější. To je při nejmenším osudná shoda okolností, jejíž vážnost je tím větší, že bezprostředně po mém příjezdu do Tokia Reichmann obdržel důvěrný list p. ministra, jak také vyšlo na jevo při disciplinárním řízení proti měmu.

Padá také velmi na váhu, že podvody Novákovy a Reichmannovy byly tak spjaty s určitými fakty, že jejich uveřejněním by byla kompromitována, doma i mezinárodně, řada vynikajících členů naší diplomatické služby, jak ostatně vysvítá z mých dřívějších dopisů ministerstvu.

Působilo by jistě i úžasným dojmem, že když selhaly proti mně všechny výtky, založené na manipulacích kluky zločinců mně poslaných, sáhlo se k poslednímu a nejposlednějšímu argumentu, totiž k výtkám rázu finančního a že i od těch na konec muselo být upuštěno a že každý můj krok musel být sankcionován.

Jen stručně jsem nadhodil, proč moje resignace je neslučitelná se zájmem státu, a nehledě na fakt, že nelze přec odstrě-

lovati lidi, kterým politicky a diplomaticky se nedá nic vytknouti.

Moje rozhodnutí o resignaci je kategoricky a rozhodně záporné. V dalším ovšem není věc v mojích rukou. V každém případě, at' přihodí se cokoliv, bude-li odhalen bezmezný a bezpříkladný skandál, k dalšímu znepokojení doma a všeobecnému podrytí důvěry, jakož i k veliké mezinárodní ostudě, nebude zodpovědnost spočívat na mně.

Poněvadž dospěl jsem k tomuto rozhodnutí bezprostředně před dočasným odjezdem do Ameriky, odevzdám tento dopis ve Washingtonu, ale kopie bude dána ministerstvu před dojitím originálu z Ameriky, aby moje stanovisko, bylo co nejdříve ministerstvu jasno.

Karel Pergler."

Současně byl ministerstvu poslán dopis tohoto znění:

"Praha, dne 1. června 1922. Ministerstvu věcí zahraničních Republiky československé, Praha.

Žádost o služební rozkazy.

Dekretem ze dne 3. května t. r. čj. 68.363 — V|3 1922 byl jsem přidělen službou do ústředí, udělena mi dovolená až do konečné úpravy mého služebního poměru a ministerstvo současně svolilo, abych odejel do Ameriky za účelem vyřízení svých osobních a rodinných záležitostí.

Poněvadž své věci v Americe budu mít vyřízeny nejdéle do 1. července 1922, žádám, aby do té doby byly mi uděleny služební rozkazy, abych odjezd svůj i rodiny z Ameriky mohl podle toho zařídit.

V každém případě, nebude-li mi přidělen nový zahraniční úkol a zůstane-li na dále v platnosti moje přidělení ústředí stálým bydlištěm mým i rodiny bude Praha a pro tuto eventualitu žádám povolení cestovní vyúčtovatelné zálohy pro svoji ženu, 3 děti a 2 sluhy na cestu z New Yorku do Prahy, minus ovšem \$1.500.00 zálohy to povolené mně na cestu do Ameriky.

Prosím, aby washingtonskému vyslanectví bylo nařízeno vyplacení této zálohy.

Nedostane-li se mně jiných rozkazů do 1. července 1922, samozřejmě i se svou rodinou pojedu do Prahy ve smyslu svého přidělení ústředí i z důvodů na snadě ležících.

Karel Pergler."

Tokijský komplot. — Beneš Eliášovou implikován.

Je prostě nepravda, že proti mne bylo zakročeno k vůli Novákovi. Beneš zakročil teprve, když viděl, že jsem na stopě tokijského komplotu a jeho podílu na něm. Dne 15. března 1921 došel na legaci výměr, zvyšující plat Reichmannův a odhalující Benešovy praktiky. Eliášová

viděla výměr v pokoji pana Kizlinka a poznamenala: "Tedy tak si ho Beneš platí." Sdělila Kizlinkovi věci obsažené v písemné výpovědi, kterou pak dala mně. Tato výpověď zní takto:

"Panu Karlu Perglerovi, mimořádnému vyslanci a zplnomocněnému ministru RČS. v Tokiu.

Tokio, dne 15. března 1921.

Pane vyslanče:—

Po dlouhém uvažování o všem tom, co se zde událo, přicházím k závěrům, které mne děsí přímo — děsí, neboť věřila jsem lidem, o kterých jsem měla dobré mínění, a na základě jejich informací považovala jsem Vás v době, kdy pro mnohá nedorozumění zde bylo křivděno, za člověka nespravedlivého a — nečestného. **Viděla jsem však, jak jedno obvinění za druhým padalo a rozplynulo se v nic, jakmile přišlo do pravého osvětlení.** Opakuji: děsí mne to, neboť nemohli to býti lidé dobří a čestní, kteří stavěli se za nepravdy, jimiž mohli poškoditi ne tak osoby jako stát — Republiku samu.

Stojím nad těmito uzávěry, uvažují dále, a cítím, že má-li moje svědomí zůstat klidným a čistým, musím zabrániti dalšímu nesprávnostem, pokud je to v mé moci, musím odhaliti nesprávnosti, kterých jsem byla svědkem, a za které tímto vědomím nesu spolu zodpovědnost.

Byla tu aféra s hedvábím, které prý jste si dal poslati na vyslanectví pro svého krejčího, abyste japonský erár tím ošidil o povinné clo z dovozu. Aféru vedl pan Jakub Růžička. Byla jsem povolána k jednání o této věci do bytu leg. tajemníka dra Reichmanna. Jednání jsem se ovšem mohla zúčastniti jen slovy: Já o tom zcela ničeho nevím, neviděla jsem to. Byl to hlavně Růžička, který hovořoval o Vašem zničení a dožadoval se mravní opory od dra Reichmanna. Dávám Vám tuto oporu — jednejte: řekl tehdy Dr. Reichmann, "viděl jsem to hedvábí, je to tak" Druhý den přinesl mi Růžička sestylisované udání, abych je přeložila do angličtiny, že s tím půjde do japonského zahraničního úřadu. "Takové věci přece nemohu dělat, opakuji Vám svoji radu od včerejška, nedělejte zde Republice ostudu. Máte-li něco, co je skutečně špatné, jděte s tím k nám, do Republiky", řekla jsem mu. Odešel dolů a za chvíli se vrátil. "Doktor řekl, že je to all right, máte to přeložit." Za nedlouho potom, když po odjezdu Novákově byli jsme všichni ve Vaší pracovně, řekl tam Dr. Reichmann před všemi: "Vždyť ono to s tím hedvábím nebylo tak, jak to Růžička říká." — Nejde mi s myslí:— proč tedy stál za tím člověkem tehdy, proč mu dával 'mravní oporu' k jednání? Neboť Růžička udání v japonském ministerstvu zahraničí i

na policejním ředitelství učinil, jak mně sdělil. Ptala jsem se překvapeně: „Víš o tom doktor?“ „Víš,“ zněla odpověď, „vždyť mi řekl, abych to udělal.“

Dále jsou tu zadržené a otvírané dopisy; Růžička je zadržel, dr. Reichmann otevřel, přečetl a zalepil — a věc pak popřel. Povíдали si o tom v mé pracovně, prořekli se nejdříve, neboť prý mně o tom povědět nechtěli, ale pak o tom mluvili bez obalu, jak to otvírali a co tam stojí. Jenom z této věci samé mně bylo hrozně úzko. Vědomost o tom mne tížila jako spoluviná. Měla jsem z toho v hlavě plno zmatků: Co dělat, když tu jde o mého představeného v úřadě?

Růžička odešel náhle, nuceně, a po všem tom, co jsem poznala po jeho odchodu, vidím, že s ním bylo jednáno opravdu ohleduplně. — Ale zuřil. Nelze to jinak vystihnout. „Však já napíšu do novin o těch věcech, však já oznámím na policii ještě, jak to s Novákem bylo a proč to bylo,“ zněly jeho řeči. „Prosím Vás už nic nedělejte, už tady má naše Republika ostudy víc jak dost“, tak i jinak jsem ho varovala. V předvečer odjezdu přišel si ke mně pro dopisy, které mně slíbil vzít do Prahy a řekl, že jde spát k Reichmannovým. A ráno mně Dr. Reichmann sdělil s divným úsměvem, že „Růžička byl na policii něco udávat.“

Pane vyslanče, sledujíc zájmy pravdy a spravedlivosti dávám Vám k dispozici tato sdělení a prosím, aby jich jedině pro zájmy pravdy a spravedlnosti bylo použito.

S projevem úcty,

B. M. Eliášová, v. r.

Dopis druhý odevzdala slečna Eliášová za týden. Uvádím:

V Tokiu, dne 22. března 1921.
Panu Karlu Perglerovi,
mimořádnému vyslanci a
zplnomocněnému ministru RČS.
v Tokiu.

Pane vyslanče,
nerada píši tento dopis. Je však třeba, aby byl napsán jako doplněk toho, co jsem napsala dne 15. t. m. Pravím nerada — neboť je to cosi jako operace a to vždy bolí. Však když už jasno, tedy ať je jasno úplně.

Mně samé se vyjasnily mnohé věci teprve nyní po celé té trapné řadě měsíců. Byly tu hned na začátku lži a křivdy, a následkem toho se vše vyvíjelo křivě a nesprávně. Lež a křivda se obvykle skrývají v temnu a tím se stalo, že se tu během doby nahromadilo tolik tmy, že už pak bylo nesnadno rozeznati černé od bílého a bílé od černého. A v takovém ovzduší lidé snadno stávají se zlými — byli jsme zlí více či méně všichni a všichni jsme tím snad trpěli, neboť v síti lži a klamu nikomu nemůže býti volno.

Vzpomínám zejména těch skutků nesprávných, kterých jsem se dopouštěla sama: bylo

to na sklonku léta, kdy mne Dr. Reichmann ponejprv začal vyprávěti o intrikách, které prý jste kul s Novákem proti ministru Benešovi. Zhrozila jsem se ovšem toho, tím více, že jsem vás v té době z celé duše nenáviděla. Dr. Reichmann vyzval mne tehdy, abych o tom napsala paní Benešové, **on sám že to psal Oličovým.** — Neučinila jsem zcela dle jeho přání, leč napsala jsem to důvěrně přítelkyni — dovolte mi zaměřeti zde její jméno — a ponechala jsem jí na vůli, chce-li to sdělit paní Benešové, nebo ne. Rozhodla se pro — a dopis se dostal k ministru Benešovi. **Lituji toho skutku, neboť dnes znám ty věci lépe než tehdy a jeví se mi v zcela jiném světle.**

Po druhé — bylo to v prosinci — vyzval mne p. Dr. Reichmann, abych napsala též něco ministru Benešovi, aby prý stále sám nepsal. Doznávám, že také to jsem psala nerada; považovala jsem to za nepřijemný úkol, kterého se musím zhostit. Napsala jsem několik řádek a obvinila vás, že jednáte nelidsky a nespravedlivě. Vidím nyní, že to byl úsudek ukvapený a nesprávný — doufám však, že mne omlouvají okolnosti tehdejší; byla jsem sevřena v tom temném kruhu lží a klamu, sama jsem tím vlastně nejvíce trpěla, bylo ve mně mnoho trpkosti nahromaděno, a v takových chvílích snadno se činí kvapné úsudky. Nevím dostal-li se ten-

to lístek do rukou ministra Beneše. Dr. Reichmann vyžádal si, abych to napsala a jemu přinesla, že to vloží do svého dopisu.

Zadržela jsem Novákovy listiny, jak známo, a nechťac něsti sama zodpovědnosti za tak odvážný čin, dala jsem Dr. Reichmannovi se slovy: "Vzala jsem to, aby to Novák neodvezl, jsou to podezřelé věci, kdyby došlo někdy k vyšetřování, nebude zde důkazů — schovejte to, vrátíme to tam, kam to patří — legaci — Novákovi ne." Den či dva na to, řekl mi Dr.

Reichmann: "Opisujeme to a posíláme do Prahy" Cítila jsem tehdy, že to není správný postup — však nebylo možno, abych já dávala instrukce legačnímu sekretáři — v tomto případě tedy asi vina nepadá na mne.

Více mne tíží vzpomínky na legionáře Růžičku, jehož informace jsem brala příliš vážně, a též je někdy sdělovala své přítelkyni do Prahy, ovšem jako věci velmi důvěrné. Dnes vím, že to byly zprávy vesměs lživé. Růžička sám mně prozradil krátce před odjezdem, že o těchto nesprávných věcech psal do Prahy poslanci Udržalovi a též ministru Benešovi.

S projevem úcty,

B. M. Eliášová, v. r.

Vlastnoručně slečnou Eliášovou připsáno:

P. S.— Vzpomínám ještě jednoho výroku Dra Reichmanna:

”Beneš mně neodpisuje, ale dělá vše tak, jak já mu radím.

Měl jsem tedy na legaci nejen zločince, ale i ignoranty, kteří nevěděli, že vyslanec nemůže vůbec pašovat, protože má právo exterritoriality. Šlo o látku objednanou z Číny na šaty v Japonsku v letě jedině možné. Mám ty šaty dosud — corpora delicti?

Oznámil jsem Benešovi trest výpovědi Eliášové, ne k vůli sobě, ale k vůli němu. Poslal na dovolenou mne, proti Reichmannovi ale hned nezakročil. Ovšem!

Ministerstvo udělalo pokus tvrdit, že jsem výpovědi vynutil. Je to hloupé, jak pochopí každý, kdo je přečte. Qstátně Eliášová v disciplinárním řízení s Reichmannem vše potvrdila, ba pověděla ještě více.

Když se Beneš obrátil proti mne, úředník Karel Kizlink dal výpověď následujícím listem:

Tokio, dne 26. března 1921.
Ministerstvu Zahraničních věcí
Republiky československé,
Osobní oddělení,
Praha.

Vzhledem k poměrům jak se vytvářely na vyslanectví RČS. v Tokiu žádám ministerstvo věcí zahraničních za propuštění z jeho služeb.

Příčiny mne k tomuto kroku vedoucí jsou čistě zásadní a svádí se k jedné osobě zde zaměstnané — akreditovanému tajemníku vyslanectví Ph. D. Janu Reichmannovi.

Jeho mravní kvalifikace jest takového druhu, že pro mne vylučuje každou možnost další spolupráce. Dnes je mi jisto, že Dr. Reichmann:—

1. Zadržel, otevřel a pak znovu zapečetiv doručil určený mne dopis,
2. totéž učinil s korespondencí jiných,
3. ve spolku s legačním sluhou Růžičkou hleděl znemožniti vyslance RČS. v Tokiu pana Karla Perglera, denunziací u jap. úřadů,
4. mírně řečeno denuncoval (dospěv k tomu methodami vlastními agentům provokátérům) at' již s vědomím neb bez vědomí osob, které na tom mohly míti zájem, výše řečeného vyslance Perglera u jeho nadřízených,
5. intrikoval a štvál mezi sebou členy vyslanectví ČSl. v Tokiu.

Jsou tu konečně i nedorozumění finančního rázu s Drem. Reichmannem. O těchto však i o efektivnosti jeho v poměru k vlastní jím pronesené kvalifikaci u zdejšího úřadu — je mi trapno mluvíti.

Pracoval jsem rád u zdejšího úřadu, byv původně sem přidělen jako legionář a pracoval jsem tak, jak toho vyžadovala mladá naše Republika; neohlížel jsem se na plat, nesrovnával jsem plat a efektivnost svoji s platem a efektivností druhých, čas pro mne neměl významu. První věcí mojí byla práce a ne

ty zásady s kterými sem minulého roku přišel Dr. Reichmann: odpočinek, dobré bydlo, lesk postavení, společnost — a **když to nepůjde, spoléhání se na protekci.** —

Poněvadž však vidím, že nejen jeho chyby se nevidí, nýbrž přímo, že je brán v ochranu, pak nezbyvá mi nic jiného, než abych svoji žálost zdůraznil, abych nebyl jednou házen do jednoho pytle s lidmi rázu Reichmannova, abych nebyl spoluvinníkem toho systému, který zdá se, nyní že zavládl.

Abych však neuvedl vyslanectví svým okamžitým odchodem do rozpaků, a poněvadž dosud jsem zde nucen setrвати jako svědek do skončení procesu Novákova, který dle slov vyšetřujícího soudce bude asi během jednoho měsíce skončen, žádám, aby mně bylo umožněno odejti některou lodí po prvním červnu 1921 a ze služeb ministerstva abych byl propuštěn dnem příjezdu do Prahy.

Karel Kizlink, v. r.”

Není třeba dalších poznámek. Materiál jsem ani z daleka nevyčerpal. Mám kabelogram, v němž Beneš vše vlastně doznává.

Nedá se mi vytknout ani přílišná důvěřivost, poněvadž dokáží, že mnohá tvrzení Novákova mi byla potvrzována nejen Reichmannem, ale jedno dokonce italským velvyslancem v Tokiu, baronem Alliotim. Pravdivost některých pak mám zjištěnu. Mimo to jsem na základě těch věcí nehnul a nemohl hnout prstem.

Masaryk po smrti Rašínové řekl, že vražda je nejenom násilí, ale i rozeštvanost. Dodávám, že vražda může být také morální. Ponechávám úsudku čtenáře, čeho jsem se stal obětí.

Jeden pražský denník v těchto dnech přinesl úvahu, ukazující, že za francouzské revoluce nepohodlní lidé byli posíláni na guillotinu, moderní politická poprava, že se vykonává ničním existencí, po případě ničním cti. Čtenář si domyslí, co chci říci.

Tyto věci nejsou osobní, tak jako není osobním státní návladní, jenž proti vinníkům vznáší žalobu. O tom však jinde a jinde.

Souhrnné vyúčtování

vyplacených požitků vyslance
sých. jemu záloh cestovních

Při tom zálohu 1.000 \$ v Americe a 1.500
v Praze vyplacenou nutno vyúčtovat dodatečným účtem mini-
sterstvu zahraničních věcí.

V Praze, dne 27. května 1922.

I V p r a z e bude vyplaceno prostřednictvím pošt. a ofi-
telny na Ž i v n o b a n k u
plat IV .h.t.f. od 10 II. do 31.V.1922
t.j. celkem ..Kč 15.195.3
/ včetně diet /

II. Poukazem na pokladnu ve W a s h i n g t o -

n ě bude vyplaceno v dollarech :

a./ nevyplacený plat vyslancův

od 1.X.1921 do 10.II.1922 a 1.250 \$,

měs. t.j. celkem. . . \$ 6.666,66

b./ za dodatečně mimořádně schvále-

né recepce v Tokyu a zbytek ce-

stovního účtu k dobru vyslancův

/ cesta Tokyo - Praha /

dělá úhrnem. .Y 2.048,38

přepočteno na dollary rovná se. . \$ 988,03

c./ Pražský plat za červen Kč 4.095,28

převedené na dollary středním kur-

sem. . \$

d./ zálohu 1.000 dollarů na cestu jeho

rodiny v Americe. . \$ 1.000.--

Úhrnem..... \$ 8.736,60

od toho odečítá se nevyúčtovaná

záloha ... \$ 5.517,50

zbývá k požadavkům ve Washingtonu

celkem.. \$ 3.219,10

*za správnost
oprávněný z vyúčtování
81 137
Dne 30. 5. 22
Borová*

Vyúčtování, ukazující, jak ministerstvo nejen nemohlo
Perglerovi strhnout ani haléře, ale jak na konec bylo do-
nuceno k doplacení značné sumy, reprezentující neopráv-
něně zadržžený plat.

OTEVŘENÝ LIST

SLAVNÉMU NÁR. SHROMÁŽDĚNÍ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ V PRAZE

I.

Páni senátoři a poslanci!

Na sklonku zimního zasedání Vašeho sboru a v době, kdy bylo jisto, že nebude o věci možná debata, Eduard Beneš, ministr zahraničních záležitostí republiky, dal rozdati tištěnou odpověď na interpelaci v mé věci. Píši-li Vám tento otevřený list, činím tak nejen na obranu své cti a háje se proti pokusu morální vraždy úkladné, nýbrž také z toho důvodu a hlavně z toho důvodu, že celá aféra je vážným symptómem poměrů v naší republice, pokud jde o veřejnou morálku a protože způsob, jakým proti mně byla vedena, až příliš dobře ilustruje to, co bylo nazváno režimem novým, ale jenž je tak málo novým, že pro srovnání s ním bychom musili jít do středověkých malých států italských, s tím ovšem rozdí-

lem, že tam byli nepohodlní lidé otravováni fyzicky, což je čestnější, než vraždy morální.

Nikdo neví lépe, páni poslanci a senátoři, než Vy, že interpelace v této věci byla inscenována, aby pan ministr lehce a snadno se jí zbavil a aniž by musil čelit svému odpůrci, který je současně žalobcem, stát tváří v tvář buď před disciplinární komisí, nebo před jiným řádným legálním tribunálem, krátce, aby se vyhnul řízení, při kterém nezbytně by sám musil svědčit a býti podroben mnou křížovému výsledku, při němž rovněž nezbytně těžce by byl kompromitován, jak mravně, tak politicky, jak ostatně je kompromitován už dnes.

Nikdo také nemůže lépe vědět, než Vy, páni poslanci a senátoři, jak tento postup zahraniční-

ho ministra těžce a trvale kompromituje československý parlamentarismus. Nebot' útok na kohokoliv parlamentě v takové formě je nečestným zneužitím a zbabělým zneužitím parlamentární tribuny k pokusu vyřídit věc, která patřila před tribunál za takovým účelem zákonem zřízeným. Jde o zjev, pro nějž není analogie v žádném jiném parlamentárním sboru světa a jenž na příklad v Anglii, nebo i ve Francii, byl by zcela nemožný.

Pan ministr zahraničních záležitostí projevuje hrubou nevážnost vůči Vašemu sboru nejen takovýmto "vyřizováním" afér, ale on projevuje tuto nevážnost vůči Vašemu sboru i hrubým překrucováním zákona, tváří v tvář mnohým z Vás, kteří musí vědět, že postupoval nelegálně a z nichž někteří i mně osobně řekli, že takové "vyřízení" legálně je nemožné.

Vám praví pan ministr, že postupoval v této záležitosti podle paragrafu 80 služební pragmatiky. Mně, listinou vlastnoručně podepsanou, kdysi oznámil, že bude jednat dle jedné věty tohoto odstavce. Už v tom jste tedy klamání a v omyl uvádění. Páně ministrova neznalost práva, jak mezinárodního, tak domácího, je v diplomatických kruzích notorická a odpůrci našeho státu několikrát ji využít-kovali ku svému prospěchu,

jmenovitě, když byly formulovány mírové smlouvy. Ale i pan ministr z mých námitek postihl, že odvolávat se na větu paragrafu je nehoráznost, za kterou by se musil stydět posluchač prvního ročníku práv, neboť zákon je nutno vykládat jako celek a je často nutno vzít v úvahu nejen paragraf, ale paragrafů několik.

Podle služební pragmatiky úředník může být pensionován pouze jedním ze dvou způsobů. K pensionování může dojít buď z moci úřední pro neschopnost, nebo na základě řádně provedeného disciplinárního řízení, kterým je ovšem řádný soud, při němž obviněný má možnost čelit svědkům proti němu vedeným, jak se v každé zemi, kde vládne právní řád, vyžaduje. Neschopnost, aby mohlo být provedeno pensionování z moci úřední, se zjišťuje, vlastně má zjišťovat, způsobem také služební pragmatikou předepsaným, a sice je nutno, aby na kvalifikačním archu, který má být ministerstvem veden, postižený úředník co do kvalifikace měl tři roky po sobě známku nedostatečnou, a ještě potom má právo proti výtkám se hájit a tyto musí být písemně doručeny. Paragraf o pensionování z moci úřední nemohl se mne tedy vůbec týkat, protože jsem ve státní službě tři roky nebyl. A mň ministerstvo takové kvalifikační archy? Při úžasném šlendriánu v úřadě tom panují-

cím, jsem přesvědčen, že tomu tak není a jistě nebylo v době, kdy tato aféra vznikla.

Disciplinárního řízení proti mně vůbec nebylo.

Celý postup ministerstva je tedy nejen krajně nelegální, ale já neváhám říci, že je to zločin nejen mravní, ale i justiční. Opakuji, že základem každého právního řádu jest možnost, aby obviněný mohl stát tváří v tvář svědkům proti němu vedeným. Mne té možnosti dáno nebylo, ba já dokonce teprve z ministrova elaborátu se dovídám o "obviněních", o nichž jsem dosud neměl ani zdání. **Pověstný stuartovský soudce ze sedmnáctého století, Jeffreys, za podobné metody by se styděl.**

Jedna věc je ovšem jasná i z toho, co ministr řekl. Ještě dnes tento ministr se přiznává, že proti mne přijímal dopisy a udání zloděje a podvodníka **Reichmana, podvodníka, o jehož podvodech v "Právu Lidu" věděl, než ho do Tokia poslal.**

Já dal Nováka zatknouti a odsouditi, Beneš ještě dnes Reichmana se dovolává. Už to by stačilo k posouzení mravních zásad prvního zahraničního ministra republiky československé.

Než přejdu k podrobnému vyvrácení Benešových kalumnií, vylíčím Vám chronologicky alespoň část aféry:

Dne 5. ledna 1921 přišlo se na stopu některých podvodů Novákových. Ihned jsem věc oznámil kabelogramem do Prahy.

Dne 7. ledna byly podvody zjištěny nad veškerou pochybnost a ihned podána oznámení ministerstvu. Učinil jsem kroky, aby Novák byl zatčen a postaven před soud a ministerstvo o všem informoval. V době, kdy Novák utíkal, **Reichman, dosud chráněnc Benešův, o jeho podvodech věděl a na nich se podílel a důkazy proti němu zadržoval. Předal mi je teprve když viděl, že věc je odhalena.**

Ministerstvo jako obyčejně mlčelo. Teprve po měsíci, dne 3. února, odeslán z Prahy kabelogram, v němž všechny mé kroky de facto byly sankcionovány a schváleny a proti Novákovy nařízen přísný právní postup — když už jinak nebylo možno a když dále Nováka nebylo možno chránit, jak ještě ukáži.

Působí tedy groteskně, když ministerstvo chce vytýkat postup, jenž jím byl řečeným kabelogramem schválen a ukazuje to, jak Beneš je na celé věci zle. Ale tento kabelogram mne také ohromil nepředloženým, ale jasným doznáním Benešovým, že situaci na legaci znal a mne **nic neoznámil.** Čekal, že spadnu slepě do pastí, kterou na mne provokatéři lícili, což se ovšem nestalo. Učinili nejapný pokus svěsti mne se stopy tvrzením, že měl výstrahu z Ameriky. Výstrahu z Ameriky o situaci v Tokiu? Nesmysl! Listy Reichmanovy, jež dnes se bojí vydat, takže utekl i od disciplinárního řízení!

K vůli věci Novákové proti mně zakročeno být nemohlo a nebylo. Beneš pak líčí situaci docela falešně, když snaží se vzbudit dojem, že proti Novákovi jsem zakročil teprve na rozkaz ministerstva. Zakročil jsem proti Novákovi o své újmě, ježto jsem viděl, že byl provokatérem a můj postup byl dodatečně schválen, protože Beneš nemohl jinak.

Po posledně zmíněném kabelogramu a když jsem ukázal, jak proti Novákovi postupují, ministerstvo mlčelo a nehnulo ani prstem. Já však byl krajně unaven a nervově téměř vyčerpán a vyžádal jsem si v únoru dovolenou na měsíce červen, červenec a srpen, která také byla velmi rychle povolena. Původně jsem o dovolenou žádal tedy já.

Věci plynuly dále docela hladce, až do 15. března 1921, kdy na vyslanectví, po předběžném zvýšení kabelogramem, došel výměr číslo 113 pres., jenž zní takto:

"Ministerstvo věcí zahraničních zvýšilo požitky panu dru. Reichmanovi na výslovný rozkaz pana ministra Beneše, ačkoliv měly být redukovány dle schváleného rozpočtu na rok 1921."

Toto zvýšení bylo nejen přes mou hlavu, ale bylo i takové, že podvodník Reichman, o jehož zločinnosti Beneš dobře věděl, měl větší plat než jeho představený, legační rada Weinzetl. Reichman byl pro tuto věc od-

souzen, co ale s takovým Benešem, jenž zvýšení provedl?

V důsledku zvýšení Reichmanova platu a vidíc, že Reichman je provokatérem, slečna Eliášová sdělila p. Kizlinkovi, co později oznámila písemně. Její výpovědi byly již otištěny a tvoří jinde část této brožury.

Pro Beneše výpovědi Eliášové jsou ovšem přímo vražedné. Je jimi naprosto usvědčen nejen jako spolutvůrce Reichmanův, ale i jako Novákův, jehož chránil už před tím v otázce peněz ukradených paní Longenové. Když jsem výpovědi dostal, vznikla otázka, zdali mám klidně čekat, abych později ho mohl jimi konfrontovat, nebo mám-li mu dát výstrahu. V zájmu republiky přichýlil jsem se k názoru, že je nutno uvarovat se skandálu a ihned věc Benešovi oznámit. Poslal jsem mu tedy v týž den kabelogram následujícího znění:

"Eliášová právě předala ověřené prohlášení, uvádějící fakta, že Reichman se sluhou Růžičkou je v komplotu proti mně. Dentucovali lživě a ničemně japonskému zahraničnímu ministerstvu a policii. Otevřeli soukromé dopisy moje, ženy, Kizlinka. Nevěda o komplotu, psal jsem dne 2. března, že Reichman měl schodek zjištěný Weinzetlem a že dopustil se jiných nesprávných finančních operací a dluhů dokonce Novákovi. Růžička propuštěn pro nepocti-

vost, nekonání povinností a smilstvo a je na cestě do Čech. Eliášová sděluje, že na živý podnět Reichmanův psala do Čech nepravdivé zprávy, které snad i Vám se dostaly. Proti mně komplot prokázán. **Upozorňuji Reichman zadržel důkazy proti Novákovi, odevzdané mu Eliášovou k předání mně.** Na všechno písemné doklady, které posílám. Jakmile se ocitnu v Praze, budu žádat svolení k trestnímu stíhání Reichmana i Růžičky.”

Tedy vyslanec oznamuje podvody a komplot, proti komu však bylo zakročeno? Proti podvodníkům a spiklencům? Ani z daleka! Beneš nařídil, abych ihned nastoupil vyžádanou dovolenou, kdežto proti Reichmanovi v té chvíli nehnul prstem. Přirozeně!

Pod dojmem tohoto jednání, dne 26. března 1921, žádal jsem povolání do Prahy, aby tam věc mohla být projednána. Beneš odmítl způsobem jak cynickým, tak frivolním a řekl mi, že mne nevolá, že však mohu přijet, jestli chci, protože mám dovolenou. To ovšem bylo odmítnutí, protože moje dovolená byla tak krátká, že na cestu by nebyla stačila a ovšem soukromě jsem nemohl nésti náklady cesty.

Jel jsem tedy do Číny, chtěje se později na měsíc nebo dva také podívat do Ameriky.

Nutno připomenout, že už v telegramech do Tokia Beneš

hrozil disciplinárním řízením. Působilo to ovšem strašně komicky a ukázalo meznalost věci, neboť ovšem disciplinární řízení nebylo možné za mé nepřítomnosti. Není pravda, že o disciplinárním řízení telegrafoval až druhého srpna do Ameriky. Ale Beneš sáhl také k teroru politickému: Kabelogramem ze dne 3. dubna 1921 mi také oznámil, že výsledky disciplinárního řízení, od něhož později utekl, **budou oznámeny členům sociálně demokratického klubu.** Se stránky úřední, to je něco tak úžasného a tak to Beneš charakterisuje, že nepotřebuji tento čistě politický teror sám komentovat.

Ted’ pak přichází zajímavá věc. Když jsem byl v Číně, ministerstvo si zjistilo, kde se nacházím. Když si zjistilo, že 9. června odjedu do Ameriky, oznámilo japonské vládě jmenování nového vyslance, **aniž mne by o věci uvědomilo, nebo sdělilo odvolání, tedy diplomatický skandál prvního řádu.**

Byl jsem v Americe několik neděl a o svém odvolání, vlastně nahrazení, jsem vůbec nevěděl a **nacházel se už zpět na cestě do Tokia, přes San Francisco, když neúředně na věc jsem byl upozorněn.**

Beneš nezná diplomatických zvyklostí, ale tak bezedná jeho nevědomost přece jenom není, aby nevěděl, že měl jsem být pořádně uvědoměn a odvolán. Proč tedy tak postupoval? Důvod může být jediný, totiž ten, že

vyslanec, odjíždějící na dovolenou a který se má vrátit, nebere si žádné dokumenty, že ano? A když se na kvap za jeho zády někdo vrhne na jeho místo, nemůže se připravit k obhajobě, že ano? A o to se tedy Benešovi jednalo a o nic jiného. Jenže se ovšem přepočítal.

Mohl jsem klidně jeti do Japonska a mohl jsem se tam se svým kolegou sejít, mohli tam být dva vyslanci. Šlo mi však o dobré jméno republiky a nechtěl jsem odhalovat, jakého to má ministra zahraničních věcí, nejen intrikána a společníka Reichmanů, ale i člověka, neznajícího mezinárodních zvyklostí. Prostřednictvím washingtonského vyslanectví žádal jsem vysvětlení a tu teprve Beneš do Kalifornie mi dal oznámit, že mne "zve" do Prahy, všimněte si prosím toho výrazu — zve. To je ten telegram ze dne 2. srpna 1921.

Ale i v tom telegramu ze dne 2. srpna Beneš sáhl k obvyklým svým trikům. Mluví o disciplinárním řízení, o vhodnosti rozhovoru s prezidentem a jinými osobami politickými — šlo o otázku politickou? — a na konec praví:

"Píši Vám však přece v nejbližších dnech soukromý dopis, kde Vám jasně své stanovisko povím a také jednotlivá možná řešení celé Vaší věci naznačím."

Tedy žádná resignace, o ničem takovém pan ministr nemluví, nýbrž má na mysli různá

jiná řešení, neboť kdyby můj výklad nebyl správný, musil by přiznat, že o mne bylo de facto rozhodnuto před příjezdem do Prahy, bez obžaloby a bez soudu. Chce to Beneš přiznat?

Ale proč ten soukromý dopis, jenž nikdy nepřišel? Čekal jsem na něj několik neděl a o to se Benešovi jednalo: oddálit můj příjezd do Prahy v naději, že na konec přece jenom budu rozhořčen, že si věc rozřeším ihned trvalým usazením v Americe. Mne to ale ani nenapadlo, protože na věc nikdy jsem nehlédl jako na osobní, a po marném čekání na slíbený soukromý dopis, na útraty republiky, což je nejsmutnější, jel jsem do Prahy.

Hned po příjezdu do Prahy hlásil jsem se jak prezidentovi, tak Benešovi a sice písemně. Je příznačné, že Beneš prezidentovi tvrdil, že jsem se mu nehlásil, ač se tak stalo písemně. Konečně si mne Beneš zavolal a dostavil jsem se do jeho úřadovny na hradě, tuším 29. října. Rozhovor byl z počátku velmi klidný, ač mne přímo ohromil nepravdou, kterou mi vrhl ve tvář, totiž tvrzením, že jsem si tokijský personál vybral sám.

Byl jsem tím tak zaražen, přiznám se bez obalu, že z překvapení jsem mu nemohl ani říci, že mám vlastnoruční dopis Benešův, kterým ho mohu po té stránce usvědčit z nepravdy, a teprve po odchodu z hradu jsem mu o tom vlastnoručně z hotelu psal.

Rozhovor byl tedy velmi klidný a z počátku Beneš o nějaké resignaci nemluvil. Jeho přání v tom směru jsem postřehl sám a položil mu přímo otázku, jestli takové je jeho přání. Když odpověděl kladně, prohlásil jsem kategoricky, že resignovat nebudu, protože diplomaticky, ani politicky, ba ani neadministrativně, se mi nedá nic vytýkat, a že menesu zodpovědnost za zločiny úředníků, které v žádném případě jsem neangažoval já a že také menesu zodpovědnost za nedostatek disciplíny v situaci, kde ji rozrušil ministr sám zvyšováním platu přes mou hlavu a vůbec přímým stykem s Reichmanem přes mou hlavu. K srážce však došlo, **když mi Beneš přiznal, že věděl, jak před válkou Reichman dopustil se podvodů v "Právu Lidu" a přec mu udělil vysokou diplomatickou hodnost.**

Rozhovor, trvající snad dvě hodiny, končil kategorickým prohlášením, že resignovat nebudu a aby pan ministr dal provést disciplinární řízení, jak mi oznámil do Tokia, i do Ameriky, já že se ho nebojím.

Pro charakteristiku takového Beneše sloužíž ještě ta okolnost, že v tomto rozhovoru mi navrhoval, co nazval **"přechodem k hospodářskému životu", nebot' prý v bankách a hospodářských společnostech se vydělává hodně peněz.**

O kandidatuře jsem s ním nemluvil, to však jsem řekl, že z života politického nepůjdu už

proto, že je třeba mnoho práce k nápravě poměrů. Víte co k tomu poznamenal? To je také typické a benešovské: **"Tak se tedy můžeme sejít ku společné práci na půdě politické."** Ani jsem mu na to neodpověděl.

Pak se věc několik měsíců táhla, pan ministr mlčel, mlčelo i jeho ministerstvo, třebaže některé moje projevy v Praze mu byly hrozně málo vhod a právě proto, že jsem na něj neútočil. Teprve dne 5. ledna, 1922, došel důkaz, že **Beneš od disciplinárního řízení utíká.** V den ten mi totiž byl doručen výměr, datovaný dne 28. prosince a Benešem vlastnoručně podepsaný, ve kterém se mi sděluje, že mám být navržen k pensionování na základě ne paragrafu 80 služební pragmatiky, ale podle první věty tohoto paragrafu, tedy věc i pro laika přímo směšná. Ve výměru byly uvedeny některé výtky, o nichž Beneš znovu mluví, **ač i od těch, dokud jsem byl v Praze, úředně utekl.**

Podal jsem ihned námitky a sice na dvakrát. První díl jednal o právní stránce věci; ukázał jsem, že je to útěk od disciplinárních řízení a **tedy přiznání, že disciplinárně se mi nedá nic vytýkat a nic dokázat.** Přiznám, že nápadu, jednat na základě věty paragrafu, jsem se prostě vysmál. Také to k smíchu je. Druhý díl vyvrátil t. zv. výtky věcné. Ukázał jsem ministerstvu, že ani pořádně nečetlo materiál mnou předložený, **ba že**

dokonce mi vytýká věci, jež zcela formálně a úředně schválilo. Na konec jsem pak naznačil, že provede-li Beneš svůj úmysl, půjdu k správnému soudu.

Nastalo zase ticho. Každého čtenáře musí ohromit, že do té doby po stránce finanční ministerstvo se ani nepokusilo o nějakou výtku.

Abyste Vy, pánové, i celá veřejnost, porozuměli, jaký význam okolnost ta má, je nutno připomenout, že zastupitelské úřady měsíc co měsíc jsou povinny poslat ministerstvu podrobný výkaz příjmů a výdajů. Tak se dělo i v Tokiu, kde k velikému štěstí knihy vedl úředník Kizlink, jediný poctivý člověk, jehož jsem tam měl, ale který mi nebyl přidělen Prahou. **A přes to, co Beneš říká, já tvrdím, že účetnictví a účty byly v Tokiu vedeny způsobem nejen dobrým, ale přímo i vzorným.**

Výkazy, spolu s doklady, byly tedy řádně posílány a ministerstvo nikdy nemělo námitek **a výkazy tedy schvalovalo, jakož i všechny výdaje.**

Při posuzování finančního hospodaření každého úřadu je nutno mít na paměti také, že ne vždy pro každý výdaj je možno žádat povolení předem. Mám-li zítra, nebo za týden, pořádat hostinu, nemohu předem žádat povolení, protože z veliké vzdálenosti není na to času a vedle toho kabelogram by mohl stát více, než celá hostina. Často se tedy děje, že jsou učiněny určité

výdaje, které jsou řádně zaúčtovány a o jejich schválení žádá se dodatečně. Tento postup jsem volil několikrát. **A nikdy mi schválení nebylo odepřeno, vždy tedy takového schválení se dostalo.** Kde takového schválení není, prostě se vydaná suma předepíše k vynahrazení úředníku, jenž obnos vydal. **Mne nikdy nic takového za mého úřadování předsáno nebylo.**

Působilo tedy zvláštním dojmem a vrhalo více než podivné světlo na motivy Benešovy, jenž listinu osobně podepsal, když po několika měsíčním mém pobytu v Praze, pod datem 20. ledna 1922, do Brna, kde jsem přednášel, byl za mnou poslán výměr, kde mi bylo oznámeno, že jisté obnosy mi budou předsány k vynahrazení. Ale i tu, prosím, všimněte si, že tyto věci nebyly uváděny jako důvod k pensionování, nýbrž že se prostě mluvilo o vynahrazení určitých sum.

Některé z těchto věcí Beneš ve své odpovědi opakuje, ač jeho úřad vyúčtováním uznal zcela formálně neoprávněnost výtek těch. Odmítl jsem je břitce, všechno vyvrátil, nebo vysvětlil, ba ukázal, že dokonce se mi vytýká recepce, **která byla zvláštním kabelogramem nařízena,** a v úvodu jsem docela bezohledně pravil:

"Při celém jednání, vzniklém ze situace na tokijské legaci, způsobené prokázaným komplotem proti mně, byl jsem veden

jedině snahou hájiti prestyž našeho zahraničního úřadu a z téhož důvodu budiž mi dovoleno opětně říci, že na nepředpojaté lidi mohlo by velmi divně působiti a různě by mohlo být vykládáno, že otázky kladené výše uvedeným přípisem týkají se mnohých položek, téměř až po dvou letech. Předpojatí lidé by se mohli domnívati, že **buď původně dozorčí orgány nekonaly svou povinnost, nebo že nyní jsou to důvody zcela jiné, které k zvednutí otázek vedou, tedy ale důvody, které musím pokládati za nemožné a vyloučené.**

Musím také litovati i poznámky o výplatách částek bez svolení nebo požádání o svolení ministerstva. Mohu naopak hravě dokázati, že nebylo a není položky, která nebyla samozřejmá o jejíž schválení předběžně nebo dodatečně bych nebyl žádal. Po této stránce má ministerstvo z Tokia dopisů přímo na tucty. Stejně také je nesporno, že každý výkaz byl vždy doprovázen podrobným vysvětlením, tak jako mohu prokázati, že až do května, kdy jsem se úřadování vzdal, byly pravidelně, zcela dle předpisů, posílány všechny účetní doklady, neb písemně odůvodněno, proč zaslány eventuelně opožděně."

Po ostré mé odpovědi podal jsem také ministerstvu účet za zadržované mé služné a dal jsem na jevo, že podám na ministerstvo žalobu, jestli mi služné nebude vyplaceno. **Věc skončila ú-**

těkem ministerstva ode všech výtek, vyplacením zadržovaného služného, ba vyplacením platu za celou řadu měsíců jako tokijskému vyslanci, ač jsem v Tokiu v té době nebyl.

Po stránce věcné skončila útekem od ostatních výtek a mým přidělením centrále a svolením, abych jel do Ameriky, urovnat si osobní a rodinné záležitosti, jež jsem zanedbal, od té doby, co ujal jsem se vedení naší politické akce v Americe.

Když jsem byl v Americe, za mými zády, bez jakéhokoliv uvědomění, Beneš provedl pensionování, takže postupoval nelegálně, ať se na věc vezme paragraf jakýkoliv.

Mohl bych zde končit. Ale moje neobrana, nýbrž obžaloba proti Benešovi, je tak silná, že nepotřebuji stát na takovém úředním řešení, nýbrž mohu vzít Benešova fakta, domnělá i skutečná, jedno po druhém a tak detailně demonstrovat, jak nemluví pravdu, i jak je neschopný.

V následujícím oddílu této brožury přejdu k takovému důkazu.

II.

Benešova "odpověď" má všechny vlastnosti tohoto politika, totiž nejasnost, nelogičnost a neuspořádanost, vlastnosti, které působí, že i v jiných otázkách je těžko s ním polemizovat. Pokud možno nejistručněji, dotknu se však každého fakta i

"fakta", ježž uvádí a jsem přesvědčen, že z jeho tvrzení nezбудě nic, než opětňý ošklivý dojem nepravdomluvnosti na vysokých místech. Budu postupovat podle Benešových odstaviců, třebaže jsou, jak říkám, nelogické a neurovnané.

1. Nesprávné už je líčení mého vstupu do služeb československé republiky. Byl jsem jmenován zmocněncem republiky prezidentem Masarykem a nepřidělen tedy legaci, které tehdy nebylo. Beneš po té stránce se dopustil jednoho ze svých diplomatických přehmatů, když bez předběžného zjištění situace oznámil veřejnosti diplomaticky nemožným dokumentem, že jsem jmenován chargé d'affaires ve Washingtonu.

Proč jsem vstoupil do služeb republiky, je historie pro sebe. Dnes říkám otevřeně, že nikdy toho kroku nepřestanu litovat. President Masaryk docela dobře ví, jaký byl na něj z amerických kruhů činěn nátlak a co mi bylo Američany slibováno, on se také musí pamatovat, jak řekl vlivnému americkému politickému činiteli: "Yes, that is true, but we need men." O tom však jindy.

Ano, tokijskou legaci jsem převzal v nejlepším pořádku a také ten nejlepší pořádek i soulad trval, dokud tam byl legionářský personál. Je však příznačné, že v Praze mi nic neřekli, že v Tokiu je legace organizována. Ještě příznačnější jest, že

mi bylo nařízeno propuštění legionářského personálu způsobem, který by neměl zůstat bez povšimnutí právě v legionářských kruzích. Krátce po mém příjezdu do Tokia došel kablogram v podstatě tohoto znění:

"Nový personál na cestě, vojenský personál propust'te."

Tak se zacházelo s legionáři a na jejich místa byli posláni: Novák, Reichman, Rakušák Weinzel, pro úřad naprosto nevhodná sl. Eliášová.

Jak jsem měl mezi tento personál rozdělit práci? Na konec několika kablogramy jsem si musel vyprosit ponechání legionářského účetního Kizlinka, bez něhož — komu jsem měl svěřit knihy? Reichmanovi, Novákov? Eliášové? Weinzelovi? — **Krátce, ministerstvo už na počátku vyvolalo rozvat posláním neschopných lidí a nařízením propuštění lidí dobrých.**

Mluvit tedy o nějaké meznalosti lidí s mé strany, je prostě nesmysl, **protože tyto lidi jsem nevybíral já.** Naopak, jediný člověk, jenž se osvědčil, Kizlink, byl mnou vybrán a právě tohoto úředníka Beneš napadá.

2. Po mém příchodu na vyslanectví intrik nebylo, naopak, dokud tam byl legionářský personál, byly poměry co nejlepší. Ale intriky mezi novým personálem počaly, jak bylo disciplinárním řízením zjištěno, **dříve než tento personál do Tokia přijel a sice ještě na lodi.** Není pro to jiného výrazu, ale bylo zjištěno, že

na lodi Reichman a jeho paní se sl. Eliášovou se tak rvaly, že o tom mluvili námořníci ze Singapuru až po Vladivostok. **Beneš o tom věděl, ne já.** Reichman psal ze Singapuru Benešovi proti Eliášové, slečna Eliášová psala zase paní Benešové. **Ale Beneš nezakročil a dopustil — vědomě dopustil — aby tato společnost jela dělat ostudu do Japonska.** Kdo zde projevil znalost lidí, kdo dopustil intriky, kdo nedodržel disciplínu?

Šifru jsem nedal Novákovi já, jak bylo zjištěno řízením disciplinárním, i před správním soudem, ale Beneš pořádl líčí situaci, jako bych já byl tak učinil. Podle předpisů šifru musí mít akreditovaný úředník. Původně ji měl sekretář Kabelka, který ji pořádně předal Reichmanovi. Písemně, vlastnoručním dopisem Reichmanovým, dokázal jsem před disciplinární komisí, při líčení proti Reichmanovi, že ještě třetího října, 1921, Novák šifry neměl. Finanční podvody Novákovy byly spáchány dávno před tím, v létě. To však znamená, poněvadž Novák šifry neměl, že mohly být spáchány **jedině s pomocí Reichmanovou.**

V červenci 1921 byl zfalšován kabelogram, zvyšující Novákovi plat. Na základě kabelogramu, "doručeního" za mé nepřítomnosti, když jsem se nacházel mimo Tokio, Reichman peníze Novákovi vyplatil. Po mém návratu **Reichman dostal důtku, Novák musel peníze vrátit, a já**

nařídil, že jen proti písemnému potvrzení je možno jednat. Novák s Reichmanem si pak za mé nepřítomnosti zfalšovali na papíru presidia ministerstva takové potvrzení. Kde vzali tento papír? Je tedy vidět, že jeli **připraveni už z Prahy.** Ukazuje to také, jaká byla Novákova pozice v ministerstvu, když měl přístup k listinám nejdůležitějšího oddělení, totiž presidia.

Tímto speciálním podvodem stát o nic vlastně nepřišel. Novák, za pomoci Reichmana, totiž listinu tak zfalšoval, že zdánlivě mu byl stanoven plat, na který měl stejně nárok. Já totiž, když přijel do Tokia, stanovil jsem mu prozatímní plat daleko nižší, než je u slavného ministra obvyklé.

Ale i tento podvod Novákův, nemožný ovšem bez pomoci Reichmana, jenž měl tehdy v rukou i pokladnu, jak předpisy vyžadovaly, **byl umožněn jedine šlendriánem a ledabylostí samotného ministerstva.** Hned po příjezdu do Tokia žádal jsem, aby ministerstvo upravilo Novákovi plat. Nedošel jsem nikdy vyřízení. **Kdyby ministerstvo bylo vedeno člověkem, který má o administraci ponětí, byl plat stanoven a podvody byly nemožny.**

Věděl jsem o šlendriánu v ministerstvu. Báł jsem možných nedorozumění, nemaje ovšem ponětí, že ministerstvo vědomě zaměstnává zločince. Psal jsem ministerstvu, aby mi sdělilo, jak

je organizováno, poslal jsem vzorec organizace ministerstev jinde, v Japonsku i Americe, žádal jsem sdělení, kdo má právo listiny různého druhu podepisovat. Jaká byla odpověď? Dopisem ze dne 4. listopadu, 1920, c. j. 6697—3, tedy více než dva roky po založení ministerstva, došel mně list, podepsaný p. Buttrem, v němž výslovně sděluje: **"Definitivní organizace ministerstva není dosud provedena."**

Sám Beneš by měl vědět, že to povídání o výstraze před Novákem je trochu hloupé. Je to asi tak, jako kdyby majitel peněžního závodu přivedl kasírovi asistenta a řekl: "Dejte pozor, on je lump, ale já Vám ho přece přidělují."

Faktem je, že žádné výstrahy nebylo. Štrimpl mi řekl, že s Novákem terno neudělám a měl na mysli jeho kvalifikaci věcnou, ne mravní. Já pak Nováka s sebou nevzal, ani ne proto, že bych byl něco tušil o něm po stránce mravní, ale proto, že nemám rád kolem sebe zbytečné štálby a konečně snad v tom bylo něco podvědomého. **Ministerstvo za mnou Nováka vypravilo, ba dokonce bez mého vědomí mu dalo pas ne jako pouhému úředníku, ale jako diplomatickému funkcionáři, totiž sekretáři legace.**

Kdo byl Novák? Beneš z něho chce dělat pouhého stenografa. Ale já mám v ruce doku-

mentární doklady, že tento člověk byl členem československé mírové delegace v Paříži a že později byl i členem delegace ve Varšavě, kde jednalo se o Těšínsko. Byl také v Paříži u Beneše, jenž mu některé věci, velmi důvěrné, diktoval. Na to také mám dokumentární doklad. Beneš, v osobním rozhovoru, snažil se význam toho zmenšit tvrzením, že prý se to stalo jen jednou.

Mým osobním sekretářem Novák nikdy nebyl, naopak, když se za něj vydával, dostal za to důkladnou důtku, ba když své navštivenky svedl na nejniapný domnělý vtip úředníka washingtonské legace, žádal jsem zakročení proti tomu úředníku, jenž nevinně přišel tak do nesnází. V této věci zanedbal svou povinnost Jan Masaryk, jehož jsem o zakročení žádal. Jinými slovy, Jan Masaryk tak Nováka chránil, místo aby mně oznámil fakta, abych mohl proti Novákovi zakročit já. O nesprávných navštivenkách řekl, to že je krámmů, abych prý je někam hodil a nerozčiloval se. Ale mne Masaryk o věci nepsal.

Na cestě do Japonska jsem Novákovi řekl, že jako úředníka na vyslanectví si ho nepřeji a on také slíbil, že hned po příjezdu dá výpověď. Když tak neučinil, v dubnu jsem ho k ní donutil. Dal ji s platností od 1. listopadu, aby ministerstvo mohlo být v čas zpraveno. Tedy já zakročil proti Novákovi.

Když byl ministerstvem vypraven za mnou, Novákovi očitě byl svěřen dopis jistou paní Longenovou. Novák dopis otevřel a vykradl z něho 400 franků. To bylo v říjnu 1919. O věci ministerstvo vědělo někde o vánocích 1919, neboť už tehdy s ním o tom jednal p. Dr. Macek. Mně ministerstvo nejen neoznámilo, ani písemně, ani prostřednictvím nového personálu, ba když Reichman přijel, Nováka až na výsost chválil. Už tím tedy ministerstvo zloděje Nováka chránilo. Tato ochrana šla však ještě dále.

Nečetl jsem nikdy Fričovy věci a dosud nevím, co Benešovi vytýkal. Tolik však je jisto, že v odpovědi na interpelaci, vyvolanou Fričovými útoky, Beneš pronesl při nejmenším jednu nepravdu. Privil výslovně o Novákovi: "Bylo také hned proti němu zakročeno úředně." Zde stačí uvést fakta.

Interpelace byla ve věci Fričově podána 16. října 1920, ale měsíc před tím se v listech objevily zprávy, že podána bude. Čtyři dni po podání interpelace, rok po provedené krádeži a téměř rok po jejím oznámení ministerstvu, totiž 20. října 1920, jenom proto ovšem, aby mohl říci, že zakročeno bylo, Beneš kabeľoval do Tokia, že proti Novákovi bylo zavedeno disciplinární řízení. Mluví o kabelogramech v původním jejich znění.

Pan ministr odpovídal na interpelaci v senátu 9. listopadu.

V den ten v senátu prohlásil, že Novák telegraficky byl suspenzován a bylo s ním zavedeno disciplinární řízení. Ale podle pravého kabelogramu, odeslaného z Prahy dne 6. listopadu, před odpovědí ministrovou, Novákovi měla být dána výpověď, ba měl mu být vyplacen plat na šest neděl předem, totiž do 15. pros.

Tedy Beneš situaci v senátu líčil nejen falešně, ale on ještě činil kroky, aby zloději byl vyplacen plat do předu. Ale on také napínal všechny síly, aby Novák nepřišel do Prahy a proti výslovnému znění předpisů a místo aby ho volal do Prahy k soudu, nařizoval, že Novák nemá na zpáteční cestu nároku. Tedy ne já, ale Beneš bránil, aby věc nebyla projednána v Praze, neboť on to byl, jenž se bál návratu Nováka.

Novák mi jen ublížil za pomoci Reichmana. Mne prospět za žádných okolností nemohl. Jaký byl jeho motiv? Komu sloužil? Tomu, kdo ho poslal, kdo ho jako zloděje chránil a kdo z jeho manipulací těží!

Sbírání dokumentů proti vyslancům! Jaký to nesmysl! Žádných takových dokumentů nebylo. Jen některé dopisy Novákovy, když odjížděl a s nimiž jsem nemohl tedy nic dělat a které jsem poslal do Prahy, ale o nějakých dokumentech proti vyslancům nedá se mluvit. Jak jsem sbíral dokumenty, je vidět z tohoto příkladu: Reichman svou špiclovskou sít' měl i jin-

de. Na pařížské legaci měl příbuzné své ženy, nějaké slečny Maštovské. Přišel jednou do mé pracovny s jejich dopisy, kde špinavě a ničemně psaly o Dru. Osuském a jeho paní, asi takové klepy, jaké nyní Beneš šíří o mně, ba i o mé ženě ve vládním dokumentu. Ukázal jsem Reichmanovi dvěře a krátce na to mu řekl, že musí žádat za přeložení.

Dokumenty proti p. ministrovi? Zase na papíru presidia ministerstva Novák zfalšoval domnělý dopis p. rady Machatého. Bylo to, když už odjížděl, a já ihned Benešovi o věci psal. Nemohlo být loyálnějšího postupu. Jiných dokumentů nebylo. Proti ministrovi tedy žádné dokumenty také sbírány nebyly.

O ministrovi a centrálním úřadě jsem s Eliášovou vůbec nemluvil.

Jak jsem mohl zabránit, aby odcházející úředník mi nenapsal v dopise, co chtěl?

3.) Z legace a tokijského úřadu nemohla disciplína vymizet, protože byla podryta ještě dříve, než jsem do Tokia přišel. Přes můj odpor byla mi vnucena Eliášová, jako úřednice naprosto neschopná, a sotva přišel Reichman do Tokia, už měl důvěrný dopis od samotného ministra, jak při disciplinárním řízení bylo zjištěno. Když jsem Reichmanovi odepřel zvýšení platu, které chtěl následkem svého marnotratného života, byl mu zvýšen přes mou hlavu samotným

ministrem. O mně psal personál ničemné klepy, soustavně a hned od počátku a ministr to přijímal, aniž by mne upozornil a ač věděl, že já proti této společnosti nemám a nemohu mít špio náže. Já šéfem legace de facto nebyl — když jsem se proti něčemu postavil, ministr proti mně hned od počátku jinak rozhodl.

Ale toto ministerstvo nebylo spokojeno s takovým podrytím disciplíny, ono také mne hledělo zdiskreditovat diplomaticky. Ataman Semenov v létě roku 1921 dal zadržet a ohrožoval životy čtyř našich legionářů, vedených majorem Šejdem. Ve Vladivostoku s věcí nic nesvedli a místo přímého styku se mnou, snad proto, aby se nezdálo, že jsou podřízeni mně, obrátili se na Prahu. Byl jsem ohromen, když sekretář amerického vyslanectví přinesl mi kopii noty československého ministerstva, aby americké velvyslanectví nařídilo sekretáři vyslanectví naší republiky, tedy Reichmanovi, aby ve věci jednal. Tedy i v takové věci byl ignorován šéf a já se nedivil utrpnému úsměvu amerického úředníka, jenž mi notu předal.

Piana? Kde pan ministr takový klep sebral? Byla nějaká zásilka pian, tuším firmy Petrof, ale myslím, že t. zv. centrokomisi do Vladivostoku. Na detaily se nepamatuji. Byly nějaké nesnáze se zásilkou a Kizlink z ochoty a jako druh obchodního atašé něco v tom ohledu vyřizoval — nevím už co. Že by byl

sám s nimi obchodoval, nebo dokonce já, je tak podlá lež — nemohu jiného výrazu užít — že i mne překvapuje, třebaš jsem na mnohé už zvykl. Jedno to piano, pamatuji se, **bylo koupeno pro legaci a ministerstvo koupí schválilo.** To je všechno, co o věci vím. Ale kdo se chce přesvědčit, k jakým nízkostem se pan ministr dovede snížit, ať se obrátí na Legionářskou banku v Praze, nebo na firmu Petrof, v Hradci Králové. Ti budou nejlépe vědět, kdo s těmi piany obchodoval. Kizlink také v té věci někam zajel, docela úředně, ale ne obchodně. Tedy z konání úřední povinnosti se dělá — zločin a obchod.

4.) Tento odstavec Benešův je vlastně souhrnem několika paušálních tvrzení. Jsou však charakteristická. Prý jsem udržoval korektní styky s Reichmanem, ač jsem věděl, že otevřel soukromé dopisy. Filosofické myslí páně ministrův je asi neznámý fakt, že mohu něco vědět, ale prozatím být bez důkazů. Důkazů jsem nabyl teprve, když Eliášová dala výpovědi, o nichž byla několikrát řeč a hned jsem zakročil. Jaký byl výsledek? Alespoň prozatímní ponechání Reichmana, ale já musil na dovolenou hned.

S tou velmocí by neměl p. ministr tolik operovat. Je to nebezpečné. Každé lidě přece ví, jak nepatrný politický význam vyslanectví v Japonsku má a já také několikrát navrhoval jeho

zrušení, aby se zbytečně nevyhazovaly peníze. Nedalo se na to nic, protože je třeba sinekur.

Novák byl korespondentem "Tribuny", dnes oficiálního orgánu, na nějž Beneš tolik spoléhá a jenž ke všemu se mu propůjčuje. Snad napsal jednu nebo dvě zprávy o mé činnosti, ale většinou psal články politické, ba dokonce jeden z nich byl podepsán jeho pseudonymem "de Verneaux". Tedy žurnalistu — člověk, jenž byl "Tribuně" přijatelný, "Tribuně", kterou tehdy jsem pokládal za seriózní list. I to mne musilo být zárukou, že to není alespoň zločinec. Není ostatně třeba být antisemitou, abych nebylo nutno pozastavit se nad faktem, že jak Novák, tak Reichman, jsou soukmenovci pánu, kteří na "Tribunu" mají největší vliv.

A zase šifra! Měl ji Reichman, ne Novák, a byl o tom podán disciplinární komisi písemný doklad. Soudy jsem byl sproštěn zodpovědnosti za tuto věc. Beneš však mluví dramaticky o šifře na vyslanectví u velmoci. To však nepovídá, že tento Novák, smluvní úředník, byl v šifrovém oddělení v Praze, kde se sbíhají všechny nitky informací ze všech států. Jestli tedy bylo zločinem "půjčení" šifry Novákovi Reichmanem, jakým jest zločinem, že v ministerstvu jeho pan šéf má a měl takový pořádek, že Novák měl v Praze přístup ke skutečným a důležitým státním tajemstvím!

Poslední telegramy, falšované očividně za pomoci Reichmana, Novák nefalšoval celé, nýbrž jediné změnil několik slov, zaměnil důvody disciplinárního řízení. I podle pravého telegramu, jehož kopie mám, měly mu být vyplaceny značné sumy peněz, člověku propouštěnému pro krádež.

5.) Tento odstavec je dostatečně vyvrácen předcházejícími vývody. **Nutno jenom dodat, že je naprostou smyšlenkou, že Novák byl na loď doprovázen mnou a mou ženou, nebo kterýmkoliv z nás.**

6.) Nováka jsem dal zatknout po zralé úvaze a po poradách s ostatními členy legace, pokud jsem jim mohl důvěřovat. Nedat ho zatknout, vytloukal Beneš z toho kapitál a tvrdil, že jsem Nováka chránil, asi tak jako on ho chránil ve věci krádeže Longenovy. Byl bych ho dal zatknout, i kdyby na to bylo třeba aparátu desíti velmocí. Byl uveden v pohyb jenom policejní aparát japonský, ale byly upozorněny imigrační úřady americké i kanadské, aby na konec Novák nezmizel buď v Kanadě, přes Vancouver, nebo ve Spojených Státech, přes Seattle. Tedy věc byla provedena se znalostí zákonodárství tří zemí. Ale proč pořád ten vztek, že Nováka jsem dal zatknouti! Ovšem byly tím zmařeny plány vinit mne z komplicity s Novákem proti Benešovi! A pak, opakuji: Po provedení těchto kroků, mini-

sterstvo výslovně moje jednání zvláštním kabelogramem sankcionovalo, statečně však mlčelo, pokud nevědělo, že Nováka mám v rukou.

7.) S otázkou záloh cestovních i jiných Beneš prováděl úžasné fixlování. **Konstatuji kategoricky, že nebylo žádných záloh, které ministerstvem nebyly předem autorisovány na mou žádost.** Všechny povolené zálohy byly také řádně vyúčtovány, což je nejdůležitější a co ani ministr neodvažuje se popírat.

O záloze 8100 na cestovné z Japonska mluví ministr dvakrát, ač byla jen jedna. Nebyla samovolná, jak ministr praví. **Byla předem ministerstvem povolena.** Že byla nedostatečná, je vidět z toho, že ministerstvo nařídilo washingtonskému vyslancetví další zálohu, když jsem byl "zván" do Prahy.

Ohledně recepčí: kde Beneš mluví o 862 yenech, máme zase co dělat s jeho vlastním šlendriánem a administrativní neschopností: Odmítl jsem tuto výtku už jednou úředně a zde prostě cituji, co jsem tehdy řekl a co ministerstvo uznalo za správné:

"Žádal jsem nescetněkrát ministerstvo o sdělení nebo zaslání předpisů, kterými jest se řídit při pořádání oficiálních hostin a reprezentace vůbec. Marně! Pak jsem žádal o povolení obnosu nepřesahujícího 2000 Yenů ročně, sumy to směšně nepatrné. Nedostalo se mi odpovědi. Poněvadž však za těchto okolností byl bych

musil odríkatí pozvání na jiné legace a v jistých směrech zřící se jakékoliv činnosti a legaci vlastně společensky uzavřítí, sdělil jsem ministerstvu, že až do obdržení instrukcí — které nikdy nedošly — budu se řídití předpisy francouzskými, povolujícími 4 hostiny a 1 recepci do roka, ale přes to vždy jsem ministerstvo žádal o schválení. Jak je možno však vytýkati hostinu a recepci dne 28. října 1921 je teprve zřehla nepochopitelné, neboť v tomto případě jsem dokonce se řídil telegrafickým nařízením samotného ministerstva, jež bylo tak detailní, že se v něm dokonce nařizovala věc tak samozřejmá, jako je vyvěšení praporu. Bohužel všechny moje žádosti, tak jako i jiné v jiných směrech, zůstaly vždy a důsledně bez odpovědí."

Služné v Tokiu mi bylo vyplaceno podle předpisů, jak jim je nutno rozumět a zanechal jsem v tom ohledu pokladní doklad, jenž je důkazem, jak jsem opatrně postupoval v otázkách finančních. Či neměl jsem na služné nárok? A jak bych byl mohl odejet na dovolenou bez peněz?

Stravné rodiny? Zase doklad ministerského administrativního šlendriánu. Cestu do Tokia z Washingtonu jsem hradil z vlastních fondů a přijel tam bez peněz. Účtování bylo vedeno jako za mého předchůdce, ježto nebylo předpisů. Po dlouhou dobu mi nebylo vyměřeno služné. Te-

dy vlastně splátky na služné, ne zálohy to byly. Cítuji zase, co jsem řekl ministerstvu a co toto uznalo:

"Tyto body jsou zálohy mi poskytnuté na účet služného, které mi v době jejich výplat ministerstvem ještě vyměřeno nebylo. Po dojití příslušného výměru byly učiněny výpočty částek mně na jich základě příslušejících a zálohy vzaté **odpočítány**. Konečným vypočítáním byly všechny zálohy kryty. Pokud se týká bodu za stravné mé rodiny, jest tyto považovati z těchto důvodů za zálohy na služné, které konečným výměrem platu a vypočítáním byly náležitě kryty. Musím podotknouti, že podrobné vysvětlení může podati p. Jaroslav Kabelka, nyní úředník ministerstva zahraničních věcí, který jako pokladník legace vypočítání platu se mnou prováděl. Opakuji, že všechny položky byly řádně vypočítány, odečteny a kryty."

Tedy vlastně splátky na služné, ne zálohy!

Mluvení o směšování úředních peněz se soukromými je tedy zřehla nepravdivé a nejméně už k němu má práva ministr, jehož paní Reichmanovým do Tokia psala, aby jí z úředních peněz koupili japonský brokát. Odmítl jsem na takovou věc dáti úřední peníze, brokát paní ministrové zaplatil jsem z vlastních peněz a paní ministrová mi také ekvivalent v Živnostenské bance uložila. Vlastně jsem takto Beneše

chránil, ale on také v tom viděl — "neloyálnost".

Horentní je tvrzení o cestovní záloze do Vladivostoku v obnosu 15.000 yenů. **Nebylo žádné takové cestovní zálohy.** Kde tyto věci p. ministr bere? Jel jsem do Vladivostoku na základě plné moci samotným ministrem podepsané. Všechny cestovní výlohy činily 202.06 yenů, a neučtoval jsem ani příslušející mi diety. V tom ohledu mám dokumentární doklad z ministerstva. Zde je ministr usvědčen z tak úžasné nepravdy, že i u něho je to těžko chápat.

O záloze ve Washingtonu jednal s ministerstvem vyslanec Dr. Štěpánek, ne já. Mohl bych věc tím odbýt. Rodinu jsem v Americe prozatím ponechal na základě pokynu ministerstva. Dnes je vidět však z té poznámky, že už tehdy bylo rozhodnuto, než jsem přijel do Prahy, a co se pak dalo, je prostě komedie. Jsem občan republiky a dosud čekám na peníze, povinné mi na cestu rodiny domů. Záloha i vyučtování byly ministerstvem schváleny.

Ostatně polovina peněz ve Washingtonu vyplacených bylo příslušející mi služné, ne cestovní záloha.

Růžička byl druhem hospodáře, z důvodů jazykových, neboť mluvil japonsky, a na hrazení drobných účtů měl fond asi 100 yenů, tedy asi padesáti dolarů. Z těch měsíc co měsíc skládal účty. Co je na tom nesprávného? Tak

se děje v každém závodě. Že toho zneužil Reichman, je jiná věc, ale ani tu nepřišla vláda ani o halěr.

8. a 9. — O disponibilitě jsem s Benešem ani jiným úředníkem vůbec nemluvil. Resignaci jsem důsledně odmítal a žádal soud, nebo disciplinární řízení. Mluvení o hrozbách, nebo prošení, je k smíchu. Kdo mne kdy viděl prosit?

Ministr přiznává, že podle jeho přání peníze mi patřící měly být vyplaceny jen proti resignaci. I kdyby jeho verze byla pravdivá, podepsaný dokument by každým soudem byl prohlášen za neplatný a nezávazný. Podlé je takový dokument žádat a je to porušení zákona proti teroru, i zneužití moci úřední. Není však pravdivá verze Benešova, jinak by mně nebyl přidělil k ústředí. Dokument podepsaný, když se řádně analyzuje, je právě dokladem, jak jsem resignaci odmítal, nota bene já ho nepsal, ani nestylisoval. Dokladem je ale také to, že ve Washingtonu, když jsem tam přijel, nemělo vyslanectví žádné instrukce, a jestli mělo, proč je ministr nepublikuje? Kdyby byly instrukce nesouladné s mým stanoviskem, nebyly by peníze vyplaceny. Měl jsem na ně legální nárok, byly to moje peníze. Jaký je to podvod, kde jednotlivec žádá své peníze? Dal jsem vyslanectví písemně, co chci. Proč Beneš nepublikuje odevzdané mnou ve Washingtonu prohlášení?

11. a 12. Tento odstavec je celkem odbyt, ale dlužno dodat, že už bylo dokázáno, že nikoho jsem nevyhledával, že pan Getting vyhledal mne a pak také mne vyhledal osobní zástupce p. presidenta, p. Králíček. To dokáží členové redakce New-Yorských Listů. Po té stránce odbývají vše výpovědi Dra. Zelenky. Na plese jsem se náhodou sešel s úředníky ministerstva. S jedním jsem mluvil o zamezení skandálu a upozornil jsem, že nejlepší východiško jest, aby ministerstva mi vyplatilo povinné peníze na cestu rodiny a že pojedu do Čech, tam věc projednat soudně. Tedy snaha zamezit skandál!

Kdyby Beneš posuzoval podle skutků a ne zpráv svých špiců, řekl by: Kdo mluvil pro českou věc ve Washingtonu a v Chautauqua? Oficiální zástupci? Ne! Vyslanec "na pensí"

13.) Zde nutno dodat, že Jan Masaryk nejen před Novákem nevaroval, ale on dokonce ho chránil, když ve Washingtonu na účet legace poslal nějaké soukromé kabelogramy. Donutil jsem Nováka k hrazení chequem a dal jsem si předložit bankovní jeho knížku jako doklad, že peníze v bance má. Ale Masaryk mi přímo napsal, že má na Nováka tolik ohledů, že věc nepředá disciplinární komisi. **Ten dopis mám a ten je další doklad, jak i Jan Masaryk Nováka šetřil.**

Stručně rekapituluji:

1.) Ani Dr. Beneš mi nevytýká nějaké chyby diplomatické, nebo politické. Co po stránce politické jsem v Japonsku dělal, ukazuje také moje právě vydaná kniha "Za národní stát".

2.) Nebudu rokovat o tom, do jaké míry je vyslanec funkcionářem politickým, nebo administrativním. Konstatuji jenom, že na legaci i administrativně byl vzorný pořádek, až ovšem na jednotlivé podvody, provedené Reichmanem a Novákem, za něž však zodpovědnost nese šlendrián a špatnosti v ministerstvu samotném.

3.) Komplot personálu proti mně je dokázaný, tak jako je jisto, že nemohl jsem mu zabránit, protože neměl jsem práva úřednictvo přijímat ani propouštět. Jestli na příklad Reichman byl určen do Tokia dříve, než já, nebo později, je lhostejno. O jeho řádění ministr věděl a toto sankcionoval. Legálně i mravně je účastníkem tohoto komplotu a dokonce sám se k tomu přiznává.

4. Ministr vědomě na legaci poslal Reichmana, znaje jeho minulost, a ministr, nebo ministerstvo, za něž nese zodpovědnost, vědomě přes rok tam ponechávalo jiného zločince.

5.) Ministr vědomě znemožnil a rozrušil disciplinu přímým stykem s personálem a zvyšováním platu přes mou hlavu a přijímáním živých denunciací,

aniž by hnul prstem, aby mne upozornil na situaci, o které já nemohl vědět.

6.) Ministr porušil zákon postupem proti mně, postupem naprosto nelegálním.

7.) Ministr porušil celou řadu paragrafů snahou vynutit na mne resignaci zadržováním platu, snahou, která se mu nepodařila. To však nemění nic na faktu, že porušil na příklad zákon proti teroru, **pro jehož porušení byli u nás odsouzeni chudí dělníci. Porušení zákona je porušením zákona, ať jde o dělníka, nebo o ministra.**

8.) Ministr Národnímu Shromáždění řekl o věci tolik nepravd, že je věru otázka, jestli i já sám jsem všechny postihl. Falsus in uno, falsus in omnibus — falešné v jednom, falešné ve všem. Ale ministr uvádí tolik smyšlenek, že i kdyby nebylo tohoto známého u soudů pravidla, každý vidí, jak jeho projev je takovou pyramidou smyšlenek, že celý jeho elaborát je nutno zavrhnout.

9.) Je dokázána spolumina Reichmana s Nováčkem, rozhodně v legálním smyslu. Je také dokázána spolumina ministra s Reichmanem vlastním ministrovým projevem. Pro důkazy není třeba daleko chodit — jsou v ministrově odpovědi.

Páni poslanci!

Ústava republiky, odstavec 79, stanoví, že poruší-li předseda vlády nebo členové vlády úmyslně nebo z hrubé nedbalosti v oboru své úřední povinnosti ústavní nebo jiné zákony, jsou trestně zodpovědní.

Páni poslanci!

Máte před sebou doznání páně ministrova. Vaše další jednání dá jasnou odpověď na otázku, kterou je nutno si klást, totiž na otázku, jsme-li státem právním.

Páni poslanci a senátoři, poroučím se Vám,

v dokonalé úctě

KAREL PERGLER.

